

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stane: ena številka 20 stotink.

Eno leto 8 lir

Pol leta 4 lir

Izdajatelj: knjižnica Dr. Puntar
JULIANA PUNTAR

Odg. urednik Ivan Jervatin

Male novice

Mali koledar.

Petek, 27. junija: Srce Jezusovo.
Sobota, 28. junija: Irenej. Nedelja,
29. junija: Peter in Pavel, Ponedeljek,
30. junija: Emilija. Torek, 1. julija:
Jezusova Kri. Sreda, 2. julija: Ma-
rijino obiskovanje. Oton. Četrtek, 3.
julija: Trifon.

Redka zanimivost.

16. junija tega leta je dobil nekdo
v Gorici razglednico iz Jelšan v Istri.
13. decembra 1912., torej pred 12 leti,
je neki France Žužek, kaplan v Jel-
šanah, poslal svojemu prijatelju v
Gorico razglednico s prošnjo za neko
uslugo. Razglednica nosi pečat v Jel-
šanah 14. 12. 1912. ter sprejemni pe-
čat Gorica 16. 6. 1924. Jelšanski pečat
je čisto v redu udarjen čez znamko
cesarja Franca Jožefa za 5 stotink.

12 milijonov v 10 mesecih.

Rimski dnevnik «Il Corriere Ita-
liano» — kakor vsi dnevniki z mali-
mi izjemami — ni izhajal s svojimi
dohodki. Neka preiskava je dognala,
da je dobil ta dnevnik v 10 mesecih
12 milijonov lir podpore od gospode,
ki je stala za njim. Zdaj ko so te ve-
like zverine prišle v kletko, je tudi
njihov dnevnik noge iztegnil.

Kvišku, ljudstvo!

Včasih so smeli pisati samo dokto-
rji. Danes ni več tako. Povsod ima-
mo razsejane talente, ki pa, žal, niso
imeli prilike, da bi obiskovali šole.
Članek, ki ga danes priobčujemo pod
naslovom «Kraševci piše poslancu»,
je izpod peresa priprostega delavca-
obrnika iz Komna, ki pa si je s či-
tanjem in potovanjem po svetu sam
pridobil znanje, ki mu ga ni mogla
dati šola. Naj živi napredka željno
ljudstvo!

Grob našega naroda.

Mesečnik «Prerod» je priobčil pismo
neke učiteljice iz breziškega okraja na
Štajerskem:

«Okoliš mojega bivališča je vseskozi
vinoroden kraj. Vinoreja je glavni in
pogosto edini vir dohodkov večjega šte-
vila prebivalstva. Zidanice in druge
šrambe so se polne lanskega pridelka.
Kupcev ni. Dolenjsko in banatsko vino
zelo konkurira v ceni zlasti onemu iz
Bizeljskega. Posledica temu je, da se
veliko, za trgovino namenjenega vina do-
ma popije. Pije vse. Od novorojenčka do
na smrt bolnega starčka. Najhujše zlo
pa je, da se vino in vinsko žganje nudi
ljudskošolski mladini običajno proti
želji namesto mleka. Vino dobe dojenčki,
da bi postali krepki. Šolarji ga nosijo
v šole, da ne bi preveč opešali. Bolnik v
vročino prosi za vodo, pa Bog varuj, vo-
de ne dobi, ker bi se ga lotila morda
vodenica. Mati toži, da čuti otrok silno
žejo, a vina ne mara več piti. — Učite-
ljica v šoli: «Joško kje si bil tri dni?» —
«Stric se je oženil». — «Ali si bil tudi ti
tri dni na svatbi?» — «On molči. Drugi
dečki: «Ležal je doma pijan». — Ubogi
deček drugega razreda! — «Tinček, kaj
je tebi? Bled si in slab. Si bolan?» —
«Posamezni učenci se smejejo. »Zakaj se
smejete?» — «Pri sosedu so kuhali
žganje, pa se je napil še gorkega. Morali
so poslati po zdravnika. Ležal je kot
mrtev. — Vprašala sem v tretjem razre-
du, kjer imam 56 učencev in učenk,
da, nekako drugi teden po novem letu:
»Kdor izmed vas še ni pil letos vina ali
žganja, naj stopi iz klopi! Niti eden ni
vstal.»

Kaj je z Matteottijem?

Zadnjič smo poročali, kako je izgi-
nil poslanec Matteotti. Fašistovska vla-
da ni računala, da se bo cel svet vzdig-
nil proti njej. Saj toliko umorov, po-
žigov in pobojev se je naredilo v teh
letih, pa je šlo vseeno naprej. Pa vsaka
pesem ima svoj konec. Vladi se je moč-
no zamajal stolec.

Notranji minister.

Minister za notranje stvari, to je tisti,
ki ima skrbeti za red in mir v državi,
kaznovati lopove in podpirati pravične,
je bil že od početka sam Benito Musso-
lini. Zato je po državni ustavi on od-
govoren za vse, kar se godi po Italiji.
Ker je bil pa obenem predsednik mi-
nistrskega sveta in še minister za vna-
nje stvari, so v notranjih stvareh go-
spodarili njegovi prijatelji: Finzi, A-
cerbo, De Bono, Giunta, Marinelli, Ce-
zar Rossi. Po umoru Matteottija je Mus-
solini spoznal, da ga težko tlači ustavn-
na odgovornost, zato je notranje mini-
strstvo odložil in iskal novega ministra
za te reči.

Federzoni.

Federzoni je bil prej le minister za
kolonije (za Tripolis itd.). Ker ga javno
mnenje smatra za večjega postenjaka in
tudi ni pravi fašist, zato je Mussolini
njemu ponudil notranje stvari. Feder-
zoni je zahteval najpoprej, da mu obljubi
Mussolini, da se bo fašistovska mili-
cija združila z redno armado in pod-
vrгла vojnemu ministru, drugič pa,
da se odstavi oberpolica in oberfalot
De Bono. Mussolini se je le s težavo u-
dal tem zahtevam, pa ker so Federzo-
nija podpirali tudi nekateri drugi mi-
nistri, se je slednjič vojvoda udal in
obljubil. Tako je postal Federzoni no-
tranji minister. Ko se je nastanil v pa-
laci Viminale, je zapodil ven vse dose-
danje uslužbenec, še vratarje in pa
orožnike, ki so tam držali stražo.

Sv. birma.

V tržaški škofiji bo letos sv. birma
v sledečih krajih: 31. avgusta v Hru-
šici (tudi za birmance iz Podgrada),
1. septembra na Pregarjah, 2. sept.
na Golcu in Vodicah, 4. na Munah,
6. v Podgrajah, 7. v Jelšanah, 8. v
Brgudu, 9. v Povirju, 10. v Sežani,
11. v Avberju, 16. v Tomaju, 17. v
Koprivi, 18. na Repentabru, 19. v Sv.
Križu, 20. na Proseku (tudi za Kon-
tovel), 21. na Opčinah, 22. v Bazovici,
23. na Katinari.

Dijaška matica.

v Trstu naznanja, da ne sprejme za
tekoče šolsko leto, od danes naprej,
nobene prošnje za podpore ali posoji-
la več. Opozarjamo dijake že danes,
da vložijo za prihodnje leto svoje
prošnje točno v roku, ki bo objavljen
v listih. V Trstu, dne 17. junija 1924.
Dijaška matica v Trstu (2), Via Fabio
Filzi 10. I.

Kamen laže.

Na Krasu so postavili kamen, v ka-
men pa vklesali napis: «Tukaj je
sovražno železo skušalo utrniti srečo
domovine, toda Benito Mussolini je v
ranah zamislil veličino nove Italije.»
Te besede naj bi pomenile, da je bil
tam ate ranjen v boju z Avstrijo. Pa
to ni bilo tako. Ranjen je bil zadaj za
fronto, ko se je ponesreči razpočila
neka mina. Nesramni prilizovalci so
se na kamen zlagali.

Ves svet se zgraža.

Papež je sprejel vdovo poslanca Mat-
teottija v avdijenci in ji izrekel svoje
sožalje. Angleski prvi minister Mac Do-
nald je bil sam navzoč na zborovanju
svoje stranke, ko so poslali sožalni in
protestni brzojav italijanskim sociali-
stom. Tudi angleška delavska zveza je
brzojavila. Brzojavili so tudi francoski
socialisti. Italijansko opozicijsko čas-
opisje ostro obsoja delovanje fašizma
in prijemlje ministra, ki je bil po ustavi
odgovoren.

Čeka.

«Čeka» je okrajšana beseda iz «Če-
rezvičajni komitet» ali «Čezvičajka». To
je bila pri ruskih boljševikih ustanovlje-
na organizacija, ki je na lastno pest
sodila nasprotnike, jih zganjala v za-
pore in jih streljala kakor zajce. To re-
volucionarno ustanovo so tudi fašisti
posneli in vpeljali v Rimu. Ta čeka je
imela svojega poglavarja v oberpolica-
ju De Bono. Posljalja je na razne kraje
izkušene morilce, da pokonča tega ali
onega moža, ki ni bil vladi po volji. Med
morilci po poklicu sta bila zlasti Volpi
in Dumini.

Kje je mrlič?

Dognano je, da so Matteottijevo tru-
plo našli že drugi dan po umoru strašno
razmesarjeno v nekem grmovju. Imelo
je nešteto ran od bodala in od krogelj
in od udarcev z gorjasto. Eno oko je
bilo izbito. Mrlič je bil v takem stanu,
da se ga niso upali pokazati sorodni-
kom. Policija je dobila ukaz, naj mrliča
utaji. Tako so kar naenkrat utihnile
vse vesti, in da se javnost preslepi, la-
zijo cela mravljišča orožnikov okoli je-
zera pri Vico in stikajo po ondotnem
gozdu za jagodami, češ da iščejo Mat-
teottija. Truplo pa so med tem kar moč
na tihem sežgali v neki rimski bolnišni-
ci. Popolne jasnosti v tej stvari pa ne
bo nikdar več, ker vodo kale dobri
mojstri.

Vendar enkrat!

Ravnatelj Jadranske banke je bil
obsojen na 2 leti in pol ječe, ker je
vršil sleparijo, ko so se krone menja-
vale v lire. Poleg tega mora plačati
7500 lir globe. O zadevi spregovorimo,
zlasti zato, ker je gospoda vso reč ta-
ko «uštimala», da je ravnatelj smel
ubežati čez mejo.

Slovenski fant,

ki je v državni službi, nam piše:
«Dragi Mali list! Pošiljam ti 5 lir kot
darilo, ker si mi nadomestil one zaple-
njene liste, za katere sem ti bil že
obljubil. Oprosti, da nisem že prej
izvršil svoje obljube; naši predstojni-
ki nas preveč tlačijo, še plače nam ne
dajo več v redu, kakor je njih dolž-
nost. Za mesec april smo menda za
vedno osleparjeni, ker smo za maj že
prejeli, za april pa ne. To je zadosten
dokaz, da ni več nikjer pravice. Zato
ti zdaj pošljam, da boš prepričan o
meni. Jaz ne kričim živijo, ampak
tiho delam. Sporoči vsem našim fan-
tom moje prisrčne pozdrave in pri-
poročilo, da ostanejo zvesti svoji krvi
in da se ne prodajo za kapljico vina.
Priporočam jim, da se naroče na
Mali list ali na Goriško stražo.»

Koza in zelenje.

Otok sv. Helene so odkrili leta 1500.
Takrat je bil ves poraščen z gozdom.
Leta 1513. so na otok pripeljali koze.
Dandanes je cel otok gola skala.

MIHEC: Kaj stikajo siraže po gozdni goščavi?
JAKEC: Mrlič je že davno skrivaj pokopan.
Zgubljeno poštenje lovijo po travi,
a vse to iskanje je tudi zaman.

NOVA KNJIGA.

Gospod Bressan je bil te dni aretiran
v Gorici, ker je osumljen, da je ustrelil
ubogega štrancarja na shodu v Ajdov-
ščini. Gospod Bressan je bil uradnik
goriskega hipotečnega zavoda. O njem
se splošno govori, da je vodil svoj čas
borbo proti «Montu». Delal je za Videm,
za fašizem, proti Gorici. Sedaj je v
kletki, kjer bo imel dovolj časa, da spi-
še splošno pričakovani roman pod naslo-
vom «Greh in kazen» ali «Božji mlini
meljejo počas, pa sigurno».

En sam odgovor!

Nasprotno časopisje je otvorilo na
«Mali list» in njegove sotrudnike
bobneči ogenj. Vse po načrtu. Naš
prostor je preveč dragocen, da bi se
spuščali v obsežne prepire. Pozivamo
naše somišljenike širom dežele, naj
sami dajo najprimernejši odgovor
na vse napade: pristopajte h konsorci-
ju «Malega lista» s članarino 200 lir.
Plačajte zaostale obroke. Pridobivajte
še druge člane. Vsi na delo za «Mali
list»!

Politično društvo «Edinost»

za Slovane v Italiji s sedežem v Go-
rici, je imelo sejo, po kateri je bil
izdan sledeči komunikat:

Na odborovi seji Političnega društva
«Edinost» v Gorici dne 19. junija je
poročal poslanec Besednjak o politič-
nem in parlamentarnem položaju.

Odbor je vzel poročilo poslanca
Besednjaka na znanje, odobril njegov
nastop v parlamentu v vsakem oziru
ter mu izrazil popolno zaupanje.

Z velikim veseljem je odbor vzel
na znanje, da je ministrski predsednik
Mussolini zagotovil poslancu Besed-
njaku, da se bo sklicala intermini-
sterijska konferenca, ki bo razprav-
ljala o gospodarskih, kulturnih in na-
rodnih zahtevah Slovanov v Italiji.

Naša organizacija se bo s polnim za-
doščenjem odzvala vabilu prvega mi-
nistra in daje nalog tajništvu, da pri-
pravi vse potrebno gradivo za name-
ravano konferenco.

Urad Političnega društva «Edinost»
je od zadnje seje sestavil 30 invalid-
nih prošenj, 15 davčnih rekurzov, v 10
slučajih je urgiral izplačilo vojnó-
odškodninskih konkordator in sesta-
vil je 5 prošenj glede plačila vojnega
materijala. Urad je mnogim strankam
dajal ustne nasvete v zadevi vojne
odškodnine, invalidnin, davkov in iz-
seljevanja.

Gospodinjski tečaj v Gorici.

Dodatno k poročilu v zadnji števil-
ki sporočamo: prošnji, ki se mora po-
slati do 30. junija, je treba dodati iz-
javo župnega urada o izpolnjenem 16.
letu ter izjavo staršev, da bodo plačali
vzdrževalnino 180 lir.

Nāše jezikovne potrebe in pravice.

Mi smo se takoj v začetku izjavili, da bomo vselej zagovarjali korist slovenskega naroda. Vselej smo bili za gospodarsko in kulturno povzdigo našega ljudstva. V tem boju ima naše ljudstvo dva sovražnika: eden mu hoče jezik vzeti in ga hoče potujčiti, drugi sovražnik ga hoče gospodarsko izsesavati. Ostanimo danes na prvi fronti!

Nāše jezikovne potrebe.

Naše ljudstvo bo gospodarsko napredovalo samo tedaj, če bo kulturno napredovalo. Največji kulturni pripomoček pa je slovenska šola. Zato stoji v našem programu točka: borba za slovensko ljudsko šolo, za slovensko obrtno in trgovsko šolo, za slovensko srednjo šolo. Nič nimamo proti temu, še veselilo nas bo, če se bodo naši otroci v šoli izučili tudi v laškem jeziku, toda podlaga mora biti le slovenska.

Ne samo slovensko šolo zahtevamo, to je premalo. Mi hočemo enakopravnost našega jezika v vseh uradih. Vsakemu Slovincu naj se prizna pravica, da sme ustno in pisмено občevati v slovenskem jeziku z vsemi uradi: z davkarijo, s financami, s sodnijo itd. Na slovensko vlogo gre slovenski odgovor. Kako se bo naš človek na sodniji zagovarjal v drugem jeziku, ki ga ne pozna ali pa zelo malo?

Sedanji sistem, ki je zatrl vse naše jezikovne pravice, zavira kulturni in gospodarski napredek našega ljudstva. Zato je naša borba umljiva in nedvoumna.

Nāše jezikovne pravice.

Pisali smo zgoraj, da čuti naše ljudstvo potrebo po slovenski šoli, po slovenskem uradovanju pri vseh oblastvih. Naše ljudstvo pa ne čuti le potrebe, ampak ima tudi pravico do slovenske šole in do slovenskega uradovanja. Tudi če bi vsi naši rojaki poznali do popolnosti laški jezik, bi nam ostala naravna pravica nedotakljiva.

Zakaj smo izgubili svoje pravice?

Ker je prevladal ves svet nauk, ki uči, da se sme zatirati drugi narod, ako to koristi prvemu narodu; ker je zavladal med vsemi ljudstvi nauk narodne sovražnosti; ta nauk je nacionalizem. Zato moramo biti načelni nasprotniki nacionalizma in boriti se moramo proti njemu. V čigavem imenu pa se borimo za svoje jezikovne pravice? V imenu Stvarnika, ki je dal vse jezike. Slavček poje po svoje, škranec po svoje, ščinkovec po svoje. Pustite jezik vsem ljudstvom. Borimo se v imenu pravice, v imenu enakopravnosti. Borimo se proti sovražstvu med narodi, borimo se za bratstvo med ljudstvi. Zato moramo biti mi, ki občutimo vse strahovite posledice nacionalizma, z vso dušo nasprotniki te moderne pošasti.

Kraševce piše poslancu

Velečenjeni gospod poslanec dr. Josip Wilfan! Ko smo pri prejšnjih volitvah izvolili gospoda Virgilija Ščeka za poslanca, se je oprijel z vso vnašo dela za svoje ljudstvo. Imel je svojo in v vsem pošteno ter pametno politiko, s katero smo se vsi strinjali. Vi, gospod poslanec, pa se niste z njim strinjali. Vam ni šlo v glavo, kako more človek imeti drugačne misli, kakor Vi, in drugačen sistem delovanja, kakor je Vaš. Vam ni šlo v glavo, da se nočejo vsi ljudje Vam pokoriti. Mislili ste, da je tudi pri nas potrebna nekaka diktatura. S tem pa ste našemu narodu samo škodili.

Diktatorska prepoved.

Ko je hotel imeti poslanec Šček svoj prvi shod svojim volivcem pri Sv. Ivanu, Ste dali Vi shod prepovedati. Kaj takega še nismo čuli: poslanec prepove poslancu kolegi, da bi govoril ljudstvu! In takrat se je začelo nasprotovanje. Pri letošnjih volitvah je gospod Šček prostovoljno odstopil od kandidature in s tem se je hotel žrtvovati za edinstvo med narodom. Toda navzlic temu Vam, gospod poslanec, žila ne miruje. «Novice» ga venomer napadajo, in to po krivici, medtem ko bi Vam mi, ki se popolnoma strinjamo z mišljenjem in delovanjem gospoda Ščeka, lahko marsikaj po pravici očitali. Pa tu ni mesto, da bi premlevali Vaše stare napake in grehe, ampak Vam navedemo samo eno stvar. Le čujte!

Vi, gospod doktor, in Vaši somišljeniki Ste krivi, da imamo Slovenci samo dva poslance v rimskem parlamentu.

Dokaz je zelo lahek.

Spominjajte se, gospod doktor, da je gospod Šček predlagal, naj bi naša kandidatska lista imela 15 ali vsaj 12 kandidatov, tako da bi bili v njej zastopani vsi naši okraji, ne pa samo dve mesti (Trst in Gorica). Tako bi ljudstvo rajši šlo volit. Vi pa Ste bili nasprotni. Vi Ste hoteli samo 4 kandidate in edinole na pritisk Goričanov Ste dovolili 6 kandidatov. Prava diktatura! Nadalje je predlagal gospod Šček, naj bi bili v kandidatski listi dvanajstih mož zastopani vsi stanovi, od kmeta do advokata, od obrtnika do trgovca, od delavca do inženirja. Taka lista, kakor jo je gospod Šček predlagal, bi vlekla lju-

di k edinstvu pri volitvah. A Vi Ste bili proti taki listi. Tako smo dobili listo, ki se je začela z doktorjem in končala z doktorjem, izvemši inženirja Podgornika. Ta lista je naše manj izobraženo občinstvo močno odbijala. Ljudje so dajali glasove, kamor jih je vleklo srce. Kdo mislite, gospod doktor, da je izvolil Srebrniča iz Solkana? Mari so ga Italijani izvolili? Mari mislite, da so ga izvolili zaradi njegove zgovornosti in energije? Odgovor Vam damo mi. Naše slovensko ljudstvo mu je dalo preferenčne glasove. Tako je, gospod Wilfan, in nič drugače.

Prazno očitanje.

Vi, gospod doktor, očitate gospodu Ščeku, da je komunist, da ni naroden. Mi pa vemo, kaj je na vsem tem. Gospod Šček razume bolje ko Vi naše socialne in gospodarske potrebe. Da ni naroden? In še kako. Nič manj nego Vi, samo na bolj pošten način. Saj je vedno za narod delal, ker je poznal njegove gospodarske, kulturne in jezikovne potrebe; po pravici pa odklanja slepi, fanatični nacionalizem, ki je po bistvu in v resnici v veliko škodo in kvar našemu ljudstvu. Gospod doktor! Ako bi bil gospod Šček kandidiral, bi videli, bodite prepričani! kako je on približan pri narodu!

Resen opomin.

Gospod doktor! Na Goriškem poznamo dosedaj samo eno politično organizacijo in to je goriško društvo «Edinost». Vi in Vaši pa Ste začeli v zadnjem času delati razpor in sejati neslogo, ker pozivljate (s privatnimi pozivi) ljudstvo na svoj tržaški mlin.

Absolutizma nočemo več!

Prenehajte enkrat s tem početjem, ker nam je dovolj! Vi Ste podobni onemu kuharskemu mojstru, ki ga je njegov učenec opozoril, da je juha brez soli. Namesto da bi bil mojster zadovoljen ali da bi vsaj molčal, je učenca nahlulil: «Ti, krola, kaj tebe briga, če je juha slana ali ne. Jaz sem gospodar!»

Samo politika, ki bo popolnoma narodna, v prid ljudstvu in obenem demokracija, nas pripelje do prave sloge, vsaka druga politika pa je narodu v kvar.

Anton Jurca.

Velika Rusija vstaja.

Italijanska vlada je poslala v Rusijo gospodarsko komisijo, da prouči ruske razmere. Komisija je izdala pravkar svoje poročilo. To poročilo je tembolj zanimivo, ker so je spisali trgovski kapitalistični krogi; zato bodo te vrstice v veselje vsem, ki smo si kapitalistično-nacionalističnih držav in si želimo preuredbe sveta. Priobčimo glavne stavke pripovedovanja kar dobesedno.

Težave so premagane.

«Rusija leta 1924. da tujcu občutek, da je država premagala svojo krizo in da se je v deželo povsem povrnil red in mir. Obnovitveno delo se vrši z vso paro. Kar se je v Rusiji zgodilo, je nepreklicno in bo ostalo. V prvih letih revolucije nismo mogli zapopasti dogodkov in zato smo pobijali revolucijo v upanju, da se povrne prejšnje stanje ruskih carjev. Danes je to upanje brez podlage. Zgodovinski dogodek je dovršen in republikanska Rusija se z naglimi koraki bliža popolni utrditvi».

Nazaj? Nikdar več!

Komisija nadaljuje: «Obiskovalci Rusije so napravili veliko napako, ko so mislili, da se s polomom komunističnih pretiravanj povrne doba kapitalizma. Zdaj moramo imeti pogum in priznati dovršeno dejstvo. Če je res, da se Rusi zopet poslužujejo kapitala in če so zopet upeljali kovani denar, je pa ravnotako res, da smatrajo vse to le kot nujno zlo v prehodni dobi».

Delo ruske vlade

«Možje, ki so v vladi, so vsi pravi strokovnjaki, zelo sposobni. Pristaši carja in kapitalističnega naziranja so se izselili ali pa so se udali novemu družabnemu redu. To je tudi umljivo, saj tvorijo kmetje 85% vsega prebivalstva in kmetje imajo od novega reda vso korist».

Razmere v Rusiji.

«Brezposelnost? Neizpolnjenost? Ni mogoče govoriti o nezadovoljstvu. Pač pa je še nekaj brezposelnosti v velikih mestih, ki pa izginja z obnovo velike industrije. Rusija ima ogromno zemlje, ki je še neizrabljena. Ko bi mogli naši kmetje gor! Toda imeti bi morali vse orodje in si hiše zgraditi! V Moskvi smo dobili vtis, da je namen vlade, da bo olajšala vseljevanje laških kmetov in jim bo nudila vse ugodnosti, ki so jih imeli nemški priseljenci pred vojno».

Trgovina v Rusiji.

Komisija pravi nadalje: «Motili bi se, ako bi mi Italijani upali na veletrgovino v Rusiji. V Rusiji je namreč trgovina s tujimi deželami državni monopol, ki ga vodi komisariat za inozemsko trgovino. Vse, kar se uvaža ali izvaža, gre preko komisarijata. Vsaka špekulacija je izključena, verižništvo nemogoče. Letos je trgovska bilanca že v ravnotežju in to pomeni velikanski napredek v ruskem gospodarstvu».

Ogenj z dveh front.

Goriški slovenski pisani snoparski list «Nova doba» piše o Jugoslaviji, da drži tam Korošec s komunisti, v Italiji pa, da drži Šček s komunisti. Tako nas napadajo edinjaši in slovenski snoparji. Resnica pa je, da ne držimo ne s temi ne z onimi, ampak z ubogim ljudstvom. Kakor smo bili vedno proti narodnemu zatiranju, tako smo tudi proti gospodarskemu izkoriščanju. Naše ljudstvo bo pa predrla obe fronti.

† Jakob Čemažar.

Dne 20. t. m. je umrl na Štajerskem pri Mali Nedelji župnik Jakob Čemažar. Služboval je poprej v tržaški škofiji, nazadnje je bil za župnika v Šmarju pri Kopru. Pred letom je bil izgnan iz Italije in je postal župnik pri Mali Nedelji poleg Ljutomera, a je žal prehitro končal tek življenja. Naj mu sveti večna luč!

Proti Besednjaku.

Proti Besednjakovemu govoru je nastopil goriški snop v energični resoluciji, zlasti pa trdi snop, da je Besednjak v parlamentu izrabil smrt Štrancarja v svoje namene; Besednjak in njegova stranka da se bori na Primorskem proti snoparstvu z namenom, da bi ohranil v slovenskem ljudstvu sovražnost do italijanstva.

Tudi «Giornale del Friuli» je nastopil proti Besednjakovemu govoru. Ta list je priobčil dolg članek, v katerem govori o dvoreznosti Besednjakovega govora: «Tudi njegov prednik in učitelj Šček je leta 1921. tako začel. Toda Besednjak naj ve, da so montecitorske lisice bolj zvite od kraških lisic». (Montecitorio je palača, v kateri zborujejo poslanci).

Drugi listi v Italiji pa hvalijo Besednjakov govor. Pravijo, da je govor sicer oster po vsebini, da vsebuje mnogo očitaj, da pa je po obliki lep: grenka pila s cukrčkom namazana.

Kaj pravijo Tirolci?

Tirolski dnevnik «Der Landsmann» ter dnevnik «Meraner Zeitung» sta priobčila najprej v izvlečku, potem pa celi govor poslance Besednjaka v Rimu. Besednjak je sploh govoril za Slovence in Nemce v Italiji.

Radič v Moskvi.

Hrvaški voditelj Štefan Radič je šel v Moskvo, da preštudira sedanje ruske razmere. Obeta, da bo spisal posebno knjigo o Rusiji. Listi poročajo, da je vnanji minister Čičerin zelo prijazno sprejel Radiča in boljševiki, da so sklenili z njim poseben dogovor ter mu dali veliko denarno pomoč. Radiču na čast so naredili veliko pojedino. Radičeva stranka bo pristopila k mednarodni kmečki zvezi, ki se ustanovi v Moskvi.

Povsod poka.

Če je hiša slabo zidana, začne zidovje pokati. V vladi poka, zato odstop nekaterih oseb; v furlanskem fašizmu poka, v njim je razkol; v istrskem fašizmu poka: celotni odbor je odstopil, na njegovo mesto je stopila trojica. Če lonec malo počí, ga popravi Režijan; če preveč počí, je nepopravljiv. Ali so poki v snopu le majhni ali so nepopravljivi?

Po desetih letih.

Alojzij Šlahar iz Vizovic na Moravskem je šel leta 1914. na rusko bojišče in prestal več hudih bitk. Rusi so ga vjeli in odvedli v Sibirijo. Ves ta čas ni dal glasu od sebe. Domači so ga imeli za mrtvega, molili za njegovo dušo in dajali za črne sv. maše. Te dni pa so prejeli pisanje iz Tjumenja, da je Lojze živ in zdrav in da ima lepo kmetijo.

Pozdrav iz Genove.

Ko smo slovenski fantje odšli iz domačije, smo se razkropili kakor jesensko listje po vsej Italiji. A zgubili se ne bomo kakor listje. Pride tudi nam pomlad, ko se vrnemo na domove kakor lastavice najdejo pot v svoje domače gnezdo. Ni nam prijetno pri srečanju v tujih krajih, kjer nam tuj jezik doni na ušesa in nam tuji ljudje ukazujejo. Večkrat nam domotožje stiska srce. Kadar odslužimo to službo, ki jo tirja od nas država, in se povrnemo na domove, se bomo zavedali, da ima naš narod tudi pravice. Kakor mi služimo državi, zahtevali bomo, da tudi država spoštuje naš jezik in naše šole.

Pozdravljamo vse naše slovenske kraje.

11 podpisov.

Ni lepo.

V časopisih beremo, da sta v Splitu v Dalmaciji en kanonik in en župnik člana Orjune (to je organizacije jugoslovanskih nacionalistov). Take slabe zglede smo imeli tudi po Italiji. Če ne bi Kristus varoval katoliške Cerkve, bi jo take sorte duhovniki uničili.

GOSPODARSTVO

Kaj mora znati davkoplačevalec?

Davkoplačevalci v letu 1923.

Z letom 1924. so se uvedli tudi pri nas italijanski direktni davki. V teku leta 1923. so morali naši davkoplačevalci izpolniti davčne napovedi za hišni in zemljiški davek in davek na premoženje. (To je davek od dohodkov iz obrti, trgovine, služb, pokojnin in takozvani zemljiški dohodek).

Davčne napovedi so mnogi davkoplačevalci slabo napravili, posledica slabih napovedi je bila, da so morali naši davkoplačevalci plačati za leto 1924. več davka, kakor odgovarja njihovim dohodkom.

Ali so ti davki večni?

Ne! Zakon pravi, da se sme davčna napoved spremeniti.

Kdo ima to pravico?

Vsi tisti davkoplačevalci, ki so obdačeni v skupinah B in C davka na premoženje premoženje, (to je: trgovci, obrtniki, uradniki, profesorji, zdravniki, odvetniki, delavci in kmetje, ki morajo plačevati davek od zemljiškega dohodka).

Kdaj se sme napoved spremeniti?

V času od 1. majnika do 31. julija 1924. Torej imamo še dober mesec časa.

Kje se vloži nova napoved?

Pri pristojni davkariji se vloži nova davčna napoved na nekolkovanem papirju. Napoved mora biti utemeljena. Davkoplačevalec mora pa vedeti tudi, da sme davkarija v tem slučaju davek zvišati, ako je imel namreč večje dohodek.

Dolžnost davkarije.

Davkoplačevalec ima v tem slučaju ista pravna sredstva kot pri prvi davčni napovedi. Davkarija **MORA** davkoplačevalcu javiti, da je novo davčno napoved **odobrila** ali da jo je **zavrnila** ali da je celo **zvišala** obdačenje.

Prvi rekurz.

Proti neugodni odločitvi davkarije smeš rekurirati na davčno komisijo prve stopinje **v roku 20 dni**, ko si odločitev davkarije sprejel.

Drugi rekurz.

Če je tudi odločitev prvostopne davčne komisije zanj neugodna, more proti njej rekurirati spet **v roku 20 dni** na deželno davčno komisijo.

Zadnja instanca.

Na centralno davčno komisijo v Rimu pa sme davkoplačevalec samo rekurirati, če so davkarija in davčne komisije prekoračile zakon, ne pa zaradi previsokega obdačenja.

Pravica davkarije.

Četudi davkoplačevalec ne vloži nove napovedi, mu sme davkarija zvišati davek za prihodnje leto, ako je prepričana, da so se dohodki davkoplačevalca zvišali.

Kdaj sme davkarija davek zvišati?

Ne samo od 1. maja do 31. julija 1924, temveč do dneva, ko se morajo davčni sezname za prihodnje leto položiti davkoplačevalcem v pregled (to je do 15. januarja 1925).

Kaj ti je storiti v tem slučaju?

Rekurirati smeš na vse instance, kakor smo že popisali.

(To nam poroča Kmetško-delavska zveza).

Peru, dežela bodočnosti.

Neka ameriška ekspedicija, ki se je nedavno vrnila v New York, poroča bajne reči o bogastvu komaj poznane velikanske dežele Peru. Ta dežela leži v Južni Ameriki in je tako redko naseljena, da pride na 5 kvadratnih kilometrov komaj en človek. Ekspedicijo so poslali ameriški kapitalisti, ki so pripravljali založiti kapital, da se ta dežela odpre svetovnemu prometu in modernemu naseljevanju. Dežela je namreč silno rodovitna, ima zdravo podnebje, je pa zelo težko pristopna.

Železnica v Peru.

Newyorški bankirji nameravajo zgraditi veliko železnico. Ta bi začela pri morju na zapadni strani (ob Tihem oceanu), prevozila bi visoko gorovje Ande in tekla v daljavo 1000 kilometrov v osrčje dežele. Od vzhodne strani (z atlantskega oceana) bi šla prometna zveza po Amazonski reki, ki je največja reka na zemlji, in po njenih pritokih do zapadne železnice. Po tej reki bi lahko vozili tudi prekoceanski parniki. Stroški železnice bi znašali 60 milijonov dolarjev. Ker je dežela bogata, bi se kapital izplačeval.

Naseljevanje.

Peruanska vlada je pripravljena železniški družbi odstopiti 60 tisoč kvadratnih kilometrov zemlje (za deset Ister!), ki ima velike gozde, rodovitno zemljo in tudi rudnine. Družba bi tod naselila tisoče evropskih družin, ki bi postale sčasoma lastnice obdelovanih tal. Podnebje v tej deželi je milo in ugodno, baje podobno kakor v južni Franciji. Domače prebivalstvo je prijazno. Raziskovalci poročajo, da tekem večmesečnega potovanja niso bili nikoli napadeni. Dežela je ugodna za pridelovanje gumija, bombaža, kave in tobaka.

Zakaj so šli preiskovat.

Zanimivo je izvedeti, zakaj so newyorški kapitalisti poslali ekspedicijo v Peru. Pač ne samo iz radovednosti, tudi ne iz čiste ljubezni do človeštva. Ameriški kapital v Uniji je že premočan in mu je tesno v Severni Ameriki. Manjka mu trgov za ugodno oddajo industrijskih izdelkov. Iz te potrebe je nastala takozvana Monroejeva doktrina, ki slove: «Amerika, Amerikancem!» Za evropske izseljence bi se našlo v Peruaniji ogromnega prostora, evropskim kapitalistom pa bi se zabilo pravočasno, da se ne vsedejo na ameriška tla.

Istrske občine in javna dela.

Za nujna dela je prosilo 13 občin za skupni znesek okoli 3 milijone lir. Navedemo nekatere:

Tinjan za popravo šolskih poslopij v Tinjanu, Kringi in Sv. Petru v Šumi 30 tisoč lir. — **Bistrica** 5.200 lir. — **Koper** za novo šolo v Salvore in Sv. Marku 430 tisoč. — **Podgrad** za vodovod in povečanje občinske hiše 120 tisoč lir. — **Izola** za prispevek k cestni zgradbi Izola-Korte-Dragonja 100 tisoč lir. — **Umag** za 5 vodnjakov 50 tisoč. za povečanje sol 200 tisoč lir. — **Črni vrh** za pokopališče in šolo 30 tisoč lir.

Vodne zadrage imajo posestniki najrodovitnejših delov v Vojvodini ob Donavi. V teh zadrugah skupno vzdržujejo nasipe proti poplavam, skupno vzdržujejo kanale in velike sesalke (na paro ali z motorji) za odvajanje vode iz kanalov čez nasipe.

Svinec. Svinec je doma na Koroskem. Pod Jugoslavijo spada sedaj rudnik Mezica, ki je last tujih kapitalistov. V rudniku je zaposlenih okroglo 1 tisoč delavcev in paznikov. V letu 1923. se je nakopalo svinčene rude za 58 milijonov dinarjev. Ruda se topi v svinčarnah v Litiji in pri Jerjavi. V obeh je 265 delavcev in paznikov. Svinca se je natopilo 1. 1923. malone 10 tisoč ton (tona je 1000 kg.).

Cosulich, paroplovna družba v Trstu je imela v letu 1923. čistega dobička 10 milijonov. Razdelila bo 12 odstotno dividendo. Čistega premoženja ima družba 65 milijonov, torej več kakor znaša delniški kapital (60 milijonov). Od čistega premoženja bodo 30 milijonov razdelili med delničarje s tem da jim dodeli zastoj nekaj novih delnic. Ves delniški kapital nameravajo polagoma dvigniti na 250 milijonov lir.

Kako se preženo stenice. Eden, ki je že skušal razna sredstva proti stenici, pa ni imel pravega uspeha, je slednjič porabil domače sredstvo: v petroleju je močil oleandrovo listje; s takim petrolejem je omil pohištvo in od takrat je v hiši mir pred stenici. Da je oleander strupen, je že sicer znano.

Semenj v Sežani 23. 6. Prignanih 200 glav goveje živine; cena 450 do 550 kg. Konj 150, cena 1000—3000 lir glava. Prašičev 100; cena 250-300 lir glava. Kupčija srednja.

Po čem je lira?

Dne 25. junija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 26.90 L.
za 100 č. kron — 68.40 L.
za 100 avstr. kron — 3.20 st.
za 1 dolar — 22.95 L.
za 1 funt — 99.75 L.
za 100 fr. frankov 121.25 L.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

NAZNANILO

Podpisana naznanjata slav. občinstvu, da sta ODPRLA DNE 12. t. m. v GORICI, via GARIBALDI št. 20 (prej v. Teatro) I. nadstropje

pravno pisarno

v administrativnih, nespornih, izvršilnih zadevah in onih tistih se vojnih škod in posredovanja dobave posojil.

Vinko Čuk,

bivši ravnatelj zemlj. knjige v Gorici

Anton Trampuž,

bivši sodni oficijal pri okrožni sodnji.

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezn. v ustih in za zobeh s prejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria) od 9-12 in od 3-5.

Knjigarna in papirnica

J. ŠTOKA - TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

— Lastna knjigovoznica. —

Založba Vedeža, Kleinmayerjeve ital.-slov. slovnice, slov.-italijanske in ital.-slovenske slovarja. — Ima v zalogi vse najnovejše slov. knjige.

PODLISTEK

Dane pri Sežani.

Deset minut od Sežane proti severu leži na nizkem holmu vasica Dane, broječa — z «drenjsko republiko» vred — 41 hišnih števil, s približno 300 prebivalci kmečkega stanu. Njena okolica, obdana z lepimi vinogradi in lepo obdelanim poljem, se na prvi pogled prikupi ljubitelju prirodnih krasot. V danksi okolici nahaja tudi več podzemeljskih jam, v katerih sumlja hladna vodica. Raziskovalci teh podzemeljskih jamov vidijo v njih marsikaj zanimivega. Pravijo tudi, da je bilo pred več stoletji nedaleč od Dan v široki, plitvi dolini, imenovani «Slinji dob» jezaro. Še

sedaj, zlasti ob deževju silijo na tem kraju vodice iz tal. Pred prihodom Benečanov v te kraje, nahajali so se v danksi okolici temni bukovni gozdovi, v katerih sta imela varno bivališče požrešni volk in kosmati medved.

Kdaj so se sem naselili prvotni prebivalci, tega nam zgodovina, kakor tudi ustno izročilo, ne pove. Prvotni posestniki danske vasi so: Pirjevci, Bizjaki, Miklavci in Renčlji — v starih zapiskih stoji zapisano namesto Renčelj, «Rončelj» — ; vsi drugi so se pozneje naselili.

Gorenji del vasi, ki ga sedaj poseljujejo Pirjevci, bila je nekaj prista grofa Kobencija; ta prista je pozneje večkrat menjala gospodarje. Ko so jo pa dobili v posest Pirjevci, razdelili so jo na več hišnih števil. Tu so sedaj hišna štev. 27, 28, 29, 30, 31 in 37. Sodi se, da so bili bajé tudi

Pirjevci grofovskega stanu. Lastnik hiše štev. 27, Josip Pirjavec, kateremu so rekli po domače «grof», je umrl pred dvema letoma. Takrat so izgubili Danci zadnjega «grofa»! Več družin s priimkom Pirjavec se nahaja tudi v Sežani in v Orleku.

V gorenjem delu vasi, ob slabi kolovozni poti, ki vodi iz Dan na Veliko brdo, stoji, zaraščen z robido, velik kamenit križ; na njem je letnica 1769. Ta križ je lastnoročno izklesal pobožen ovčar v ta namen, da je pred njim kleče opravljal svoje vsakdanje pobožnosti. Križ sicer nima nikake zgodovinske posebnosti, vendar pa je simbol žive vere nekdanjih naših pradedov. Pred več leti se je sprožila misel, da bi se ta križ postavil sredi vasi, ker pa lastnik križa — križ je od hišne štev. 28 — tega ni dovolil, ostalo je pri starem.

Znamenitejša je zaobljubljena kapelica Matere Božje, zidana l. 1736. tik občinske poti, ki vodi iz Sežane v Dane. Na njenem pročelju je pisano z latinskimi črkami, da jo je zgradil danski posestnik Mihael Bizjak. Zakaj se kapelica imenuje zaobljubljena, ni znano; najbrže pa je bila zgrajena v zahvalo nebeški Kraljici za pomoč ob času kake kužne bolezni. Kapelica ima tri votline. V srednji je Matj Božja, v desni sv. Janez Ev. v levi pa sv. Marko. Ta dva kipa, kakor tudi stari kip Matere Božje, so bili prenešeni iz smarske cerkve. Kipi so leseni ter mojstersko izrezljani; vsled starosti so tu pa tam že precej okrnjeni. Kapelico, katera je sedaj vaska last, vsako leto, ob prazniku sv. Marka, prečistijo in na novo preslikajo. To delo navadno opravlja vaški slikar Adamov Peter.

(Se bo nadaljevalo).

Kaj nam z dežele pišejo

ŠTJAK.

V «Malem listu» od dne 13. junija t. l. smo gledali sliko, katera nam predstavlja opustošenje po toči v Volčjemgradu pri Komnu. Res žalostna slika. Toda, ako bi hoteli slikati polje in vinograde zadele od toče dne 21. t. m. na Selu pri Štjaku, bi slika žalostneje izgledala. Tako gosto je padala toča, da je bilo naenkrat vse belo kakor v snežnem meteu. V nekaj minutah je bilo vse polje popolnoma pokončano. Žito se mora skraja pokositi. O vinogradih, iz katerih je pričakoval kmet svoj glavni dohodek, ni da govorimo. To niso vinogradi ampak prostori, v katerih so v vrstah zaprta kolci raznih velikosti. Najstarejši ljudje ne pomnijo takega razdejavanja. Ni čuda, da so trdni možje jokali, ko so videli uničen ves svoj trud in up. Res: «Gorje ti ubogi kmet, gorje».

Pred dnevi je toča hudo zadela tudi gorenji del štjaške občine: Stomaž, Razgori, Poljane in dr. Merodajni krog, priskočite nam na pomoč! Zavedajte se, da je kmet steber države; ako se podere steber, se podere vsa stavba.

*

Dne 16. in 21. junija nas je toča tako zadela, da so nekateri kmetje dejansko ob ves pridelek. Toda ta toča ne zadostuje. Grozi še druga toča iz «Kmetijske zadruga» v Trstu, katera se je spremenila res v pravo zadrugo. Hočete res nas spraviti na kant, nesrečni načelniki, nadzorniki in odborniki? Govori se, da je izšel nek dopis ali bo izšel iz Braniče proti dopisom v «Malem listu», toda to že sedaj pove mo, da je bil dotični dopis res poslan v Braniče in sicer pri Alojziju Žvokelj, toda pisal ga je član širšega odbora «Kmetijske zadruga» iz Avbera. Ime je na razpolago. Diši nekaj po «žlah-ti». Še enkrat zahtevamo, kdor je kriv, naj plača. *Opeharjeni zadrugarji.*

TOMAJ.

Tekom tega tedna nas je zapustil preč. g. župni upravitelj Adolf Simonič. Bil je dober gospod, v cerkvi izvrsten pridigar, v šoli ljubitelj mladine. Videl je dramatični krožek «Pevsko bral-nega društva Tomaj». Bil je priljubljen pri ljudstvu, tembolj pa so ga sovražili vaški magnatje. Med ljudstvom se širi glas, da ga je župan Grbec osebno tožil pri predstojnikih, samo zato ker ni trobil v njegov rog.

Gospoda Simoniča pa naj spremlja zavest, da smo mu hvaležni za vse kar je dobrega storil za nas; obenem mu voščimo vso srečo na novem mestu.

Iz SEŽANE.

Prostov. Gasilno društvo v Sežani slavi letos tridesetletnico svojega obstoja. V ta namen priredi 27. julija t. l. veliko vrtno veselico združeno z gasilskim nastopom ter javno tombolo z bogatimi dobitki. Vabimo bratska društva, da se omenjene veselice udeležijo v obilnem številu, obenem naprošamo, da ta dan ne prirejajo veselice. — Natančnejši vspeled se pravočasno objavi.

ŠMARJE pri Kopru.

Pri nas je oseba, ki nadaljuje agitacijo proti «Malemu listu» v prid nekega lista, ki ga izdajajo vojni oduhuhi. Ta agitator trdi, da je med nami in njim razlika. Pa še kakšna! Mi smo narodni, poleg tega pa smo za reveže in uboge, vi pa ste podrepani kapitalisti, petolizci bogatinov. Zato bo vse, kar je slovenskega in kmečkega in delavskega pri nas, ostalo za Mali list, ki je glasilo tlačenih. Mi pa smo tlačeni narodno, pa tudi gospodarski. Narodno nas tlačijo tisti, ki nam jemljejo jezik, gospodarski nas tlačijo pa internacionalni kapitalizem, ki mu vi služite kakor kužki.

Iz JELŠAN.

Pri nas se je tudi, kakor v mestu, začela razširjati bolezen samomorov. Kakor je znano smo imeli ne dolgo tega en slučaj v Novokračinah, sedaj imamo drugi slučaj v Jelšanah. Zakonski mož Ivan Komen, po domače Ščurinov se je obesil na kraju, ki se imenuje «Bukovica». Pred kakimi 20 dnevi je izginil od doma. Ker se je domnevalo, da je lahko izvršil samomor, ker se ni več vrnil domov, so ga iskali po jelšanski okolici, toda vse zaman. Dne 16. t. m. je šel eden od njegove rodbine v omenjeni kraj, ter slučajno zapazil obešenega Ivana na drevesu. Takoj so bili obveščeni orožniki in drugi ljudje. Truplo se je že nanašalo v popolnem razpadu in je smrdečo daleč naokrog. Vzrok njegovega samomora je baje nesrečno življenje z ženo, kateri ostavlja dvoje otrok.

CRNI VRH nad Idrijo.

V Mrzlem logu se je zgodila žalostna stvar. Obešenega so našli 26 letnega Josipa Zajca. Bil je kmečki gospodar, neporočen. Vzroka za samomor ljudje ne vedo, zato menijo, da se je Zajec ujel na zanko, ki so jo nastavili divji lovci. Znano je, da so zanke, ki jih divji lovci nastavljajo srnam, tudi človeku smrtonosne.

S KRASA

poročamo, da so naši ubogi kmetje pričeli plačevati 72 lir od km. zadr. Nekateri so si denar izposodili, nekateri sami sebe rubali, in nekateri so dali lirce, ki se bile za več drugih opravil namenjene; vse to, da se ubogo ljudstvo izogne sitnostim. Pove mo tudi, da Kraševac ne bode nesel več kože na volišče za tržaške doktorje. Capito, signori? *Kraševac.*

GORNJI KRAS.

Smo izredno srečni. Pošto imamo trikrat v tednu, ali še to neredno. Prej je bil pismonoša, kateremu nismo nič zaupali, po vojni smo dobili pismonoša Ivana Kocjan, kateremu pa smo preveč zaupali. To naše zaupanje pa je znal prebrisani ptiček izvrstno zlorabljati. Ako si mu izročil denar in potem vprašal po receptu, je imel sto in sto izgovorov. Recept si dobil le, ako si ga z največjo odločnostjo zahteval in sicer v prvih dneh meseca, v drugi polovici meseca si zastoj zahteval. Marsikatera lirca pa tudi dolar je obtičal v njegovem žepu, oziroma jih je radi varnosti, da bi ne bil okraden, izročil «birtu». Svoje zapravljane tujega denarja in sleparjenje strank premišljuje od 20. maja t. l. v najlepši palači — pa ne v hotelu — v Sežani. Kakšen bode konec, nam pokaže sodna obravnava. Prizadete stranke zahtevajo, da se jim škoda popravi. Upamo, da bo novi pismonoša vesten in pošten, kakor sedaj kaže.

BAČ pri Knežaku.

Dne 18. junija je dopoldne ob 9. uri nenadoma izbruhnil požar v tovarni za les g. Alojzija Urbančič. V tovarni je bil tudi parni mlin in električna naprava. Užgalo se je od dimnika. Tovarna je vsa zgorela. Škodo cenijo na 400.000 lir, pa je na polovico krita z zavarovalnino. Gasilci iz Knežaka in iz Zagorja, posebno pa hitri domačini so omejili požar, da se ni užgal les, ki je nakopičen krog tovarne. Škoda, da bo veliko voznikov sedaj ob zaslužek.

Iz OSPA.

Prejšnjo nedeljo je raznašal po naši vasi nek gospod pozive bivšim članom Kmetijsko-vrtnarske zadruga, naj plačajo 72 lir. V pozivu se sklicuje likvidacijski odbor na § 12. omenjene zadruga.

Podpisani bivši člani, ki so dobili poziv, pa se sklicujejo na § 11/1. glasom katerega so pismono v rekoman-

diranem pismu izstopili iz članstva zadruga radi velikih nepravilnosti ki so se godile pri centrali v Trstu, ko so na primer tirjali od podružnice v Ospu, nič manj kot 9.755 L 20 vin., a v resnici niso bili v stanu čez teden dni pozneje te svote dokazati s fakturami. Tedaj so člani odprli oči in so pri tako čednih razmerah v centrali napravili logični zaključek, da so izstopili iz članstva nakar je bila podružnica Ospa razpuščena in skladišča se je obvezal da poplača kar je bilo pri njem naloženo. Motijo se gospodje, če mislijo, da nas bodo tako lahko vlovili, naj iščejo le krivce ali pa člane, ki so še ostali člani take čedne zadruga. — *Več bivših članov, ki so se odpovedali 26. X. 1922.*

Čebelarstvo na Francoskem.

V zadnjih desetletjih je čebelarstvo v Franciji zelo opešala. Leta 1862. se je pridelalo medu 14 milijonov kg., l. 1882. 9 milijonov, l. 1892. 7 milijonov. Za poznejša leta ni točnih podatkov. Gotovo je sedaj zelo slabo, ker je vse čebelarstvo uničeno v onih deželah, ki so jih opustošili Nemci v zadnji vojni. Francozi morajo sedaj kupovati med iz drugih držav. Na čebelarskem kongresu, ki so ga imeli maja meseca

v Parizu, so zahtevali, naj država štiti domačo čebelorejo s tem, da naloži večjo carino na tuj med in vosek in pa naj razširi čebelarstvo v kolonijah v severni Afriki.

Potni list odpravljen.

Pa ne pri nas, ampak v Nemčiji. Nemec, ki hoče potovati iz domovine, odide od sedaj naprej brez potnega lista. Tako je sklenilo berlinsko ministrstvo. Kdaj bo pa pri nas odpravljen?

NAŠA POŠTA.

Društva, ki ne morejo brez plesa naprej, store veliko narodno delo, ako se razdružijo.

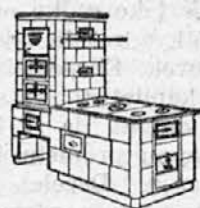
Mork. — Tolmača žal nimamo na razpolago.

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst — via Ugo Polonio 5.

PO NIZKI ceni prodaja 3.500 komadov starih zlebov (kop). — Mekinda 172. Postojna.

Poprave
Spopolnitve

Andrej Purič
Izvršuje

Kovaški mojster
TRST
Via Media št. 6

Vsakovrstna stavbena dela. — Železne ograje in omrežja — Tajkojšnja izvršitev. Štedilniki vseh vrst. Izdeluje tudi železne roletes.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 8.—18. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom. Slovencem 10% popusta kakor tudi plačilo na obroke. Delo zjamčeno.

EGIDIJ SCHIFFLIN, koneesijonirani zobotehnik.

NAŠA ZAVAROVALNICA

„L' UNION“

ustanovljena 1828

— je največji svetovni zavarovalni zavod —

AUGUST RAVNIK gen. zastopnik

GORICA - Corso Vittorio Emanuele III, 28 - GORICA

Čevljarnica FORCESSIN

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

Trst, via Caprin 5 pri Sv. Jakobu
podružnica via Udine 2.

Ples, ples, črni kos!
Kako bom plesal, ker sem bos?
Pojdi po čevlje do Forcessina.
Noben v Trstu tako finih nima.
Še jutri do njega poletim.
Poceni in dobro pri njem dobim

Čevljarnica **FORCESSIN**